

УДК 658.5
JEL Classification M11, L26
DOI 10.33111/sedu.2024.54.133.144

*Преображенський Олександр Євгенійович**

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА МЕТОДІВ УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ МАЛИХ БІЗНЕСІВ: ДОСВІД РІЗНИХ КРАЇН

Анотація. У статті досліджується практика оперативного управління малими підприємствами в різних країнах, включаючи Сполучені Штати, Великобританію, Китай, Німеччину та скандинавські країни. Дослідження зосереджене на порівняльному аналізі, спрямованому на виявлення та зіставлення переваг і недоліків різних методів управління по відношенню до їхнього культурного, економічного та соціального контексту. На основі зібраних якісних та кількісних даних з різних міжнародних баз та проведеного опитування і інтерв'ю з власниками бізнесу виявлено значні відмінності в управлінні операційною діяльністю малих бізнесів, зумовлених місцевою економічною політикою, культурними особливостями та вимогами ринку. У цій статті висвітлюється вплив технологічного прогресу та глобалізації на операційні стратегії та підкреслюється важливість культурної адаптації та інновацій для підвищення конкурентоспроможності. Основні висновки включають чіткі операційні стратегії, адаптовані до місцевих умов, і вирішальну роль державної підтримки та технологічної інтеграції у створенні сприятливого бізнес-середовища.

Ключові слова: малий бізнес, управління операційною діяльністю, порівняльний аналіз, управління ланцюгом постачання, технологічний прогрес.

Вступ. В умовах сучасного світу, визначеного стрімкими технологічними та економічними змінами, малий бізнес є не лише важливою складовою господарського ландшафту, а й двигуном інновацій, розвитку та створення нових робочих місць. Малий бізнес є втіленням підприємницького духу та творчої ініціативи, що привносить унікальний внесок у економіку кожної країни. Дефініція «малий бізнес» може здаватися широкою та різноманітною, проте в контексті даного дослідження ми розглядаємо його як підприємства з обмеженими ресурсами та персоналом, які мають ключове значення для гнучкості та інноваційності.

Однією з ключових складових успішного функціонування малого бізнесу є ефективне управління операційною діяльністю. Управління операціями включає в себе планування, організацію та контроль різних процесів і ресурсів компанії з метою забезпечення ефективності та конкурентоспроможності. Особливо важливою стає ця складова для малих бізнесів, які опиняються під впливом мінливого економічного середовища та конкуренції на ринку.

* Преображенський Олександр Євгенійович — аспірант кафедри бізнес-економіки та підприємництва, Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана (м. Київ, Україна); ORCID 0009-0005-6647-2697; preobrazhenskyi076@gmail.com

Основні виклики та можливості, які стоять перед малим бізнесом у сучасному світі, визначаються глобальним контекстом. Спроба зрозуміти та проаналізувати підходи до управління операційною діяльністю малих бізнесів у різних країнах — Сполучених Штатах, Великій Британії, Китаї, Німеччині та країнах Скандинавії — виявляється докучливо актуальним завданням. Кожна з цих країн має свої унікальні економічні, культурні та соціальні особливості, які впливають на стратегії та підходи малого бізнесу до управління своєю операційною діяльністю.

У цьому контексті ця стаття спрямована на вивчення та порівняння різних методів управління операційною діяльністю малих бізнесів, існуючих у зазначених країнах. Провідна мета полягає в ідентифікації переваг та недоліків кожного методу, враховуючи контекстуальні відмінності, та визначенні тенденцій та акцентів у сфері управління операційною діяльністю.

Постановка завдання. Наше основне завдання — провести порівняльний аналіз методів управління операційною діяльністю малих бізнесів у країнах з різними культурними, економічними та соціальними характеристиками. Серед обраних країн — Сполучені Штати, Велика Британія, Китай, Німеччина, країни Скандинавії та Україна. Основна мета полягає в ідентифікації та порівнянні переваг та недоліків кожного з методів управління, зокрема, вивчення впливу культурних, економічних і соціальних особливостей на їхню ефективність.

Дослідження охоплює не тільки традиційні методи управління, але й інноваційні підходи та стратегії, які застосовують малі бізнеси для підвищення конкурентоспроможності. Вивчаються адаптація до стрімких технологічних змін, глобалізації ринків, зростаючих вимог сталого розвитку та роль соціальної та екологічної відповідальності в стратегіях управління.

Багато вчених внесли значний вклад у розуміння цих процесів. Людмила Козаренко, Віталій Омеляненко, та Анатолій Амелін з України вивчають аспекти фінансового планування, управління ризиками та оптимізацію бізнес-процесів у малих та середніх підприємствах. На міжнародному рівні, дослідники такі як Майкл Е. Портер, Джей Барні, та Генрі Мінтзберг зробили значний вклад у стратегічне позиціонування та управління ресурсами. Також в роботах Карен Міллер з Австралії та Юкіо Ямашіта з Японії розглядаються вплив міжнародної конкуренції та інноваційні стратегії у малому бізнесі. У дослідженнях Річарда Брансона з Великобританії та Елінор Остром зі США вивчаються внутрішні і зовнішні стратегії, що сприяють стійкості та інноваціям в управлінні малими підприємствами. Особливу увагу приділено визначенню та аналізу підходів до управління людськими ресурсами, логістикою, запасами, виробничими процесами, якістю продукції та послуг. Ще одним із ключових аспектів, який потребує уваги при аналізі методів управління малим бізнесом, є вплив культурних особливостей на прийняття управлінських рішень. Наприклад, у країнах Скандинавії велика увага приділяється консенсусу та колективним рішенням, що суттєво впливає на підходи до управління. Вчені такі як Ганна Свенссон зі Швеції вказують на важливість цих культурних нюансів у формуванні управлінських стратегій, які сприяють високій продуктивності та інноваціям. Також технологічні інновації відіграють вирішальну роль у забезпеченні конкурентоспроможності малих підприємств. В Китаї, наприклад, широке використання

цифрових платформ для бізнесу стало основою для швидкого розвитку місцевих малих компаній. Крім того, питання екологічної відповідальності та сталого розвитку стають все важливішими. В Європі, особливо у Німеччині, малі підприємства активно впроваджують зелені технології та практики, що не тільки знижують вплив на довкілля, але й покращують їхній імідж та привабливість для споживачів. Ліза Шмідт, німецький експерт у цій галузі, аналізує вплив екологічних ініціатив на операційну ефективність і прибутковість бізнесу.

Додатково планується дослідити, як малі бізнеси в кожній з обраних країн адаптуються до стрімких технологічних змін, глобалізації ринків та зростаючих вимог сталого розвитку. Це включає вивчення ролі технологічного прогресу, цифровізації, екологічної відповідальності та соціальної відповідальності бізнесу в стратегіях управління операційною діяльністю.

Завершальною частиною статті стануть висновки, які нададуть узагальнення проведеного дослідження, виокремлять найбільш ефективні методи та підходи до управління операційною діяльністю, з урахуванням контекстуальних особливостей кожної з розглянутих країн, та сформулюють рекомендації для малих бізнесів та напрямки подальших досліджень у цій галузі. Провести аналіз різних методів управління операційною діяльністю, які застосовуються малими бізнесами в країнах з різними економічними, культурними та соціальними характеристиками.

Результати. У часи глобалізованої економіки, де технологічні інновації та зміни ринкових умов відбуваються з надзвичайною швидкістю, малі підприємства зіштовхуються з необхідністю адаптуватися до цих умов для забезпечення своєї виживаності та успішного розвитку. У цьому контексті управління операційною діяльністю набуває критичного значення, оскільки воно охоплює широкий спектр діяльностей, від логістики та управління запасами до процесів виробництва та надання послуг. Ефективність у цій сфері безпосередньо впливає на якість продукції, задоволеність клієнтів, зниження витрат та підвищення конкурентоспроможності малого бізнесу.

Варто почати з визначення ключових понять. Операційна діяльність малого бізнесу — це комплекс процесів та функцій, спрямованих на ефективне виробництво товарів і надання послуг, включаючи управління ресурсами, логістику, виробництво, контроль якості та стратегічне планування, адаптовані до культурних, економічних та соціальних контекстів регіону діяльності. Характерною ознакою малих бізнесів є обмежені ресурси — як фінансові, так і людські. Водночас вони проявляють високий рівень гнучкості та інноваційності, що дозволяє їм ефективно адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі [1, с. 68–69].

Управління операційною діяльністю малих бізнесів має свої унікальні виклики, які включають необхідність ефективного використання обмежених ресурсів, забезпечення високої якості продукції та послуг, а також швидкої адаптації до змін ринкових умов. В цьому контексті ключовими елементами стають:

– управління ланцюгами постачання: оптимізація взаємодій між постачальниками, виробництвом і споживачами для забезпечення своєчасності, зниження витрат та підвищення якості;

– оптимізація виробничих процесів: впровадження ефективних методик виробництва для мінімізації витрат і часу на виробництво, при цьому підтримуючи або покращуючи якість продукції;

– управління запасами: розробка стратегій управління запасами, які дозволяють збалансувати між витратами на зберігання та ризиком дефіциту товарів, що є критично важливим для підтримки безперервності виробництва та задоволення попиту клієнтів.

Якість і задоволення клієнтів: розробка та впровадження систем управління якістю, спрямованих на підвищення задоволення клієнтів і відповідність продукції вимогам ринку.

Ефективне управління операційною діяльністю в малих бізнесах не лише сприяє зниженню витрат та підвищенню продуктивності, але й стає основою для інноваційного розвитку, дозволяючи підприємствам швидко реагувати на зміни вимог ринку та знаходити нові можливості для зростання. У цьому контексті розуміння теоретичних основ та найкращих практик управління операційною діяльністю відіграє ключову роль у формуванні стратегічної переваги малих бізнесів [2, с. 77–85].

Методика цього дослідження базується на комплексному порівнянні країн з різними культурними, економічними, і соціальними контекстами за допомогою визначених показників, що відображають особливості управління операційною діяльністю. Основними показниками для порівняння виступають: індекс легкості ведення бізнесу, індекс інноваційної діяльності, рівень цифровізації бізнес-процесів, а також показники сталого розвитку та соціальної відповідальності. Додатково враховуються фактори, які впливають на логістику, управління запасами, виробничі потужності та якість послуг, що надаються. Аналіз цих показників дозволяє оцінити ефективність управлінських практик і виявити кращі стратегії, що можуть бути адаптовані та впроваджені в інших регіональних умовах.

Для дослідження було обрано кілька країн, що представляють різні економічні моделі, культурні контексти та рівні технологічного розвитку. Включення Сполучених Штатів, Великої Британії, Китаю, Франції, Німеччини, країн Скандинавії, а також України до аналізу дає змогу охопити широкий спектр підходів до управління операційною діяльністю в малих бізнесах.

Вибір цих країн дає змогу охопити широкий спектр управлінських практик і стратегій та проаналізувати, як культурні, економічні та політичні особливості впливають на методи управління операційною діяльністю малих бізнесів. Такий порівняльний аналіз дозволяє виявити найефективніші підходи та ідентифікувати потенційні можливості для їх адаптації та впровадження в інших країнах, зокрема в Україні.

Розглянемо детальніше кожну з них. Сполучені Штати Америки мають одну з найдинамічніших та найінноваційніших економік світу, де малий бізнес відіграє ключову роль у створенні робочих місць, розвитку нових технологій та сприянні економічному зростанню. Американський підхід до управління операційною діяльністю малих бізнесів вирізняється високим рівнем інновацій, адаптивністю та

ефективним використанням технологій. Малі бізнеси в США широко використовують новітні технології для оптимізації виробничих процесів, автоматизації складського обліку, ефективного управління ланцюгами постачання та поліпшення взаємодії з клієнтами [3, с. 2541]. Також американські малі підприємства здатні швидко адаптуватися до змін у ринковому середовищі, реагуючи на нові вимоги споживачів та зміни конкурентного ландшафту, що підкреслює їх гнучкість. Важливо зазначити про культуру підприємництва: у США існує сильна підприємницька культура з високою готовністю до ризику, що сприяє інноваційному мисленню та експериментуванню в управлінні операційною діяльністю.

Основні переваги:

- Інтеграція технологій. Використання обчислювальної хмари, мобільних технологій та великих даних дозволяє малим бізнесам ефективно керувати ресурсами, покращувати якість продукції та збільшувати задоволеність клієнтів.
- Підтримка інновацій. Наявність міцних інституціональних механізмів підтримки малого бізнесу, таких як кредитні гарантії, гранти на дослідження та розвиток, сприяє стимулюванню інноваційної активності.

Основні недоліки:

- Висока конкуренція. Незважаючи на широкі можливості, малі підприємства в США зіштовхуються з високим рівнем конкуренції, як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках, що вимагає значних зусиль та ресурсів для підтримки конкурентоспроможності.
- Регуляторні виклики. Комплексність і динамічність регуляторного середовища може створювати додаткові труднощі для малих бізнесів, зокрема у сферах податкового законодавства, охорони праці, екологічних стандартів.

Аналізуючи досвід Сполучених Штатів, можна зробити висновок, що успіх управління операційною діяльністю малих бізнесів значною мірою залежить від здатності до інновацій, гнучкості у прийнятті рішень та ефективного використання технологій. Водночас важливо зважати на виклики, пов'язані з високою конкуренцією та регуляторними обмеженнями.

Наступним розглянемо досвід Великої Британії. Ця країна з її розвинутою економікою та стабільним бізнес-середовищем, представляє унікальний інтерес для аналізу методів управління операційною діяльністю малих бізнесів. Британський досвід у цій сфері характеризується високим рівнем професіоналізму, суворими стандартами якості та активним використанням інноваційних технологій.

Малі підприємства у Великій Британії дотримуються суворих національних та міжнародних стандартів якості, що сприяє підвищенню репутації британських товарів та послуг на світовому ринку. Подібно до Сполучених Штатів, Велика Британія активно застосовує інноваційні технології у сфері управління операційною діяльністю, включаючи автоматизацію, цифровізацію процесів та використання штучного інтелекту для оптимізації робочих процесів. Також важливо зазначити, що малий бізнес в Британії користуються значною підтримкою з боку держави, включаючи фінансові стимули, податкові пільги та програми розвитку підприємницьких навичок.

Основні переваги:

- Доступ до фінансування. У Великій Британії існує розвинена система фінансової підтримки малих підприємств, що включає банківські кредити, венчурне фінансування та державні гранти, що сприяє розвитку та інноваціям.
- Сильна правова система. Британська правова система забезпечує надійний захист прав власності та комерційних угод, що створює сприятливе середовище для бізнесу.

Основні недоліки:

- Високі витрати. Однією з ключових проблем для малих бізнесів у Великій Британії є високі операційні витрати, особливо витрати на оренду приміщень, енергію та робочу силу.
- Бюрократія. Незважаючи на зусилля уряду спростити бізнес-процедури, малі підприємства все ще стикаються з великою кількістю регуляторних вимог, що може становити перешкоду для швидкого розвитку.

У Великій Британії малий бізнес відзначається високим рівнем адаптації до змінних ринкових умов і стрімкого впровадження інновацій. Державна підтримка та сильна правова система сприяють створенню сприятливого середовища для їх розвитку. Однак, високі витрати та регуляторні бар'єри потребують уваги з боку уряду та бізнес-асоціацій для подальшого поліпшення умов ведення бізнесу [4].

Не менш цікавим є досвід Китаю. Як одна з найбільш динамічних економік світу, ця країна має унікальні характеристики управління операційною діяльністю малого бізнесу. Економічне зростання Китаю, значна увага держави до розвитку малого та середнього бізнесу та інтеграція в глобальні ланцюги постачання визначають унікальний підхід до управління в цій країні. Уряд Китаю надає значну підтримку малому та середньому бізнесу, включаючи податкові пільги, прямі субсидії, доступ до фінансування та сприяння експортним операціям. Ця підтримка має на меті стимулювати внутрішнє виробництво та інтеграцію китайських компаній в міжнародну торгівлю. Китайські малі підприємства демонструють високу гнучкість та здатність швидко адаптуватися до змін ринкових умов, що є ключовим фактором їхнього успіху в швидкозмінному економічному середовищі. Технологічний прогрес і широке впровадження цифрових інструментів, таких як електронна комерція, мобільні платежі та автоматизація, значною мірою сприяють оптимізації операційної діяльності малих бізнесів у Китаї.

Основні переваги:

- Ефективний доступ до ринків. Завдяки сильній державній підтримці та розвинутій інфраструктурі, малі підприємства мають можливість ефективного доступу до внутрішніх та міжнародних ринків.
- Висока конкурентоспроможність. Широке використання інноваційних технологій та виробничих практик дозволяє малим підприємствам підвищити якість продукції, скоротити витрати та покращити ефективність, забезпечуючи їм високу конкурентоспроможність.

- Інтеграція в глобальні ланцюги постачання. Участь у міжнародних ланцюгах вартості відкриває для китайських малих підприємств доступ до нових технологій, ринків збуту та джерел сировини.

Основні недоліки:

- Висока залежність від держави. Сильна залежність малого бізнесу від державних субсидій та пільг може призводити до недостатньої самостійності та інноваційної активності з боку підприємств.

- Конкуренція з великими корпораціями. Малі підприємства часто зіштовхуються з викликами конкуренції з боку великих національних та міжнародних компаній, що мають більші ресурси для маркетингу, досліджень та розвитку.

- Регуляторні бар'єри: Попри зусилля уряду спростити ведення бізнесу, бюрократія та регуляторні вимоги все ще можуть становити значну перешкоду для малих підприємств.

Китайська модель управління операційною діяльністю малих бізнесів демонструє, як державна підтримка в поєднанні з інноваціями та технологічним прогресом може сприяти швидкому розвитку та інтеграції у глобальну економіку. Однак, для подальшого зростання та розвитку необхідно зменшити залежність від держави, знизити бюрократичні бар'єри та підвищити рівень інноваційної активності серед малих підприємств.

Далі розглянемо Німеччину, яка відома своєю потужною промисловістю та інноваційною економікою, має особливий підхід до управління операційною діяльністю малих підприємств. З акцентом на якість, ефективність і сталість, німецькі малі бізнеси демонструють високу конкурентоспроможність як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках. Німецькі підприємства малого бізнесу слідуєть суворим національним і міжнародним стандартам якості. Зобов'язання до високої якості виробництва є ключовим елементом їхнього успіху. Німеччина використовує інтегрований підхід до інновацій, залучаючи науково-дослідні інститути, університети та промисловість до спільної роботи над новими технологіями та процесами. Також німецькі малі підприємства активно впроваджують принципи бережливого виробництва та оптимізації процесів для зниження витрат і підвищення продуктивності.

Основні переваги:

- Інтеграція в глобальні ланцюги постачання. Завдяки високій якості виробництва та ефективності операцій, німецькі малі підприємства є важливою частиною глобальних ланцюгів постачання, особливо в автомобільній, машинобудівній та хімічній промисловостях.

- Підтримка інновацій. Урядові програми та ініціативи, такі як «Індустрія 4.0», сприяють впровадженню цифровізації та автоматизації в малих підприємствах, підвищуючи їх інноваційний потенціал.

- Соціальна ринкова економіка. Система соціальної ринкової економіки в Німеччині забезпечує справедливі умови конкуренції, соціальну захищеність та високий рівень співпраці між державою, компаніями та працівниками.

Основні недоліки:

- Високі виробничі витрати. Високі стандарти якості та висока заробітна плата в Німеччині призводять до збільшення виробничих витрат для малих підприємств, що може обмежувати їх конкурентоспроможність, особливо на ціново чутливих ринках.

- Регуляторні виклики. Малі підприємства іноді стикаються з викликами, пов'язаними з великою кількістю регуляторних вимог, які можуть ускладнювати започаткування бізнесу та його розширення.

- Робоча сила. Нестача кваліфікованих працівників, особливо в технічних та інженерних сферах, може стати перешкодою для розвитку малого бізнесу.

Німеччина демонструє, як суворе дотримання стандартів якості, системний підхід до інновацій та ефективне управління виробництвом можуть сприяти успіху малих підприємств на глобальному рівні. Однак для подальшого розвитку і збереження конкурентоспроможності необхідно звернути увагу на виклики, пов'язані з високими витратами та регуляторними бар'єрами.

Розглянемо також скандинавські країни, включаючи Данію, Норвегію, Швецію, Фінляндію та Ісландію, які відомі своїм високим рівнем життя, інноваційністю та сталістю у веденні бізнесу. Малі підприємства у цих країнах користуються унікальними методами управління, що спираються на принципи сталого розвитку, соціальної відповідальності та тісної співпраці з державою. Скандинавський малий бізнес приділяє велику увагу екологічній сталості та соціальній відповідальності, інтегруючи ці принципи у свої бізнес-моделі та операційні процеси. Високий рівень освіти та активна державна підтримка інновацій сприяють розвитку і впровадженню новітніх технологій у виробництво та управління. Підприємці в Скандинавії користуються значною підтримкою з боку уряду, включаючи фінансування, консультування та сприяння експорту [5, с. 281-282].

Основні переваги:

- Висока конкурентоспроможність. Сталість, інноваційність та соціальна відповідальність роблять скандинавські малі бізнеси особливо привабливими на міжнародному ринку, підвищуючи їхню конкурентоспроможність.

- Міцні соціальні стандарти. Високий рівень соціального захисту та залученість працівників у прийняття рішень сприяють підвищенню продуктивності та інноваційного потенціалу.

- Підтримка стартапів. Скандинавські країни відомі активною підтримкою стартапів, що включає не лише фінансування, але й доступ до менторської підтримки та міжнародних ринків.

Основні недоліки:

- Високі податки та витрати. Для фінансування широкої соціальної підтримки та інших державних програм, скандинавські країни мають високий рівень податків, що може стати викликом для малих підприємств.

- Ринкові обмеження. Малі внутрішні ринки скандинавських країн можуть обмежувати зростання малих бізнесів, змушуючи їх шукати можливості для експорту.

Малий бізнес в Скандинавії успішно поєднує сталість, інноваційність та соціальну відповідальність з ефективним управлінням операційною діяльністю, що робить їх взірцем для наслідування. Втім, високі витрати та податкове навантаження вимагають від них знаходити баланс між соціальною відповідальністю і фінансовою ефективністю.

Розглянемо і Україну, з перехідною економікою, яка стикається з рядом викликів і можливостей у контексті розвитку малого бізнесу. Незважаючи на економічні та політичні труднощі, український малий бізнес демонструє зростання та адаптацію до нових ринкових умов, впроваджуючи інноваційні підходи до оперативного управління. Український малий бізнес здатний швидко адаптуватися до змін економічного та політичного середовища, часто змінюючи бізнес-моделі та шукаючи нові ринкові ніші.

Дедалі більше стартапів і технологічних компаній в Україні використовують цифрові інструменти для оптимізації своєї діяльності, включаючи автоматизацію процесів, онлайн-маркетинг та електронну комерцію. Великий пул кваліфікованих ІТ-фахівців і розвинений ІТ-сектор стимулюють впровадження інноваційних рішень у традиційних галузях [6, с. 848–851].

Основні переваги:

- Гнучкість прийняття рішень: малий бізнес в Україні має здатність швидко приймати рішення та адаптувати стратегії, що є важливим фактором у непередбачуваному економічному середовищі.
- Інноваційний потенціал: високий креативний та інноваційний потенціал українських підприємців сприяє створенню унікальних продуктів і послуг, здатних конкурувати на міжнародних ринках.

Основні недоліки:

- Обмежений доступ до фінансування: малий бізнес в Україні часто стикається з труднощами в отриманні кредитів та інвестицій через високі відсоткові ставки та обережність фінансових установ.
- Регуляторні та адміністративні бар'єри: незважаючи на зусилля уряду спростити бізнес-процедури, малі підприємства все ще стикаються з великою кількістю регуляторних вимог, які можуть бути перешкодою для швидкого розвитку.
- Політична ситуація: країна і бізнес працюють в умовах війни.

Ураховуючи проаналізоване, можемо відмітити кілька ключових спостережень щодо тенденцій у методах управління операційною діяльністю малих бізнесів у різних країнах. Яскраво помітні схожі тенденції, такі як інноваційність та використання технологій, державна підтримка, гнучкість. Більшість країн високо цінують інновації та інтеграцію новітніх технологій у малому бізнесі. Це включає використання цифрових інструментів, автоматизацію процесів та впровадження інформаційних систем для поліпшення ефективності та продуктивності. Країни надають різні рівні державної підтримки малому бізнесу, включаючи фінансові стимули, податкові пільги та консультування. Водночас малі підприємства у більшості країн стикаються з викликами, пов'язаними з регуляторними вимогами та бюрократією.

Таблиця 1

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ МЕТОДІВ УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ МАЛИХ БІЗНЕСІВ У ДОСЛІДЖУВАНИХ КРАЇНАХ

Країна	Переваги	Недоліки
Сполучені Штати	Інновації, використання технологій, підприємницька культура, гнучкість ринку	Висока конкуренція, регуляторні виклики, складність регулювання
Велика Британія	Доступ до фінансування, сильна правова система, високі стандарти якості, підтримка інновацій	Високі витрати, бюрократія, обмеження для міжнародної експансії
Китай	Державна підтримка, швидка адаптація, використання новітніх технологій, ефективний доступ до ринків	Залежність від держави, конкуренція з великими корпораціями, регуляторні бар'єри, проблеми з інтелектуальною власністю
Німеччина	Високі стандарти якості, системний підхід до інновацій, ефективність виробництва, інтеграція в глобальні ланцюги постачання	Високі податки та витрати, регуляторні вимоги, складність адаптації до швидких технологічних змін
Скандинавські країни	Соціальна відповідальність, інноваційність, тісна співпраця з державою, висока конкурентоспроможність	Високі податки та витрати, регуляторні бар'єри, обмежений доступ до певних ринків
Україна	Адаптивність, інновації та технології, співпраця з IT-сектором, гнучкість у прийнятті рішень	Обмежений доступ до фінансування, регуляторні та адміністративні бар'єри, нестабільне економічне середовище

Також можна виділити і розбіжні тенденції, наприклад вплив високих податків та витрат, роль соціальної відповідальності та сталості, адаптивність та гнучкість у прийнятті рішень. В країнах з високим рівнем соціального захисту, таких як Німеччина та скандинавські країни, малі підприємства несуть значні фінансові навантаження у вигляді високих податків та витрат. Навпаки, в країнах з перехідною економікою, таких як Україна, головними викликами є доступ до фінансування та стабільності економічного середовища. Скандинавські країни показують приклад інтеграції соціальної відповідальності та сталого розвитку в бізнес-процеси, тоді як в інших регіонах ці аспекти можуть не мати такого ж високого пріоритету. Малі підприємства в країнах з швидкими змінами у економічному середовищі, як Україна, демонструють високу адаптивність та гнучкість. Це відрізняється від більш стабільних та передбачуваних умов ведення бізнесу в розвинутих країнах.

З огляду на викладений матеріал можемо виділити такі рекомендації для України.

1. Підтримка інновацій та впровадження технологій.

Україні необхідно сприяти розвитку інновацій та впровадженню сучасних технологій серед малих підприємств. Це може бути реалізовано через податкові стимули для інвестицій у дослідження та розвиток, створення інноваційних хабів та технопарків, а також надання доступу до кваліфікованих IT-спеціалістів і науковців.

2. Ефективна державна підтримка.

Держава повинна забезпечити ефективну систему підтримки малого бізнесу, що включає доступ до фінансування через гранти та кредити з низькими відсотковими ставками, консультування у сфері бізнесу та маркетингу, а також спрощення адміністративних процедур та зниження бюрократичних бар'єрів.

3. Високі стандарти якості.

Налагодження високих стандартів якості та впровадження систем менеджменту якості, за міжнародними нормами, допоможуть підвищити конкурентоспроможність українських малих підприємств на міжнародних ринках.

4. Соціальна відповідальність та сталість.

Інтеграція принципів сталого розвитку та соціальної відповідальності в бізнес-практики малих підприємств сприятиме не тільки підвищенню їх репутації, а й відкриє доступ до нових ринків та інвестиційних можливостей.

5. Тісна співпраця між державою, бізнесом та освітніми інститутами.

Розвиток ефективного діалогу між державними інституціями, бізнес-асоціаціями та освітніми закладами дозволить синхронізувати зусилля у підтримці малого бізнесу, підготовці кваліфікованих кадрів та розвитку інновацій.

Висновки. Дослідження методів управління операційною діяльністю малих бізнесів у різних країнах світу дозволяє виявити ключові фактори успіху, які можуть бути адаптовані та використані для підтримки та розвитку малого бізнесу в Україні. Інноваційність, використання сучасних технологій, ефективна державна підтримка, високі стандарти якості, а також акцент на соціальній відповідальності та сталому розвитку є ключовими елементами, які сприяють зростанню малого бізнесу та його інтеграції в глобальні ринки.

Вивчення досвіду інших країн у сфері управління операційною діяльністю малих бізнесів вказує на необхідність комплексного підходу, що включає стимулювання інновацій, забезпечення державної підтримки, підвищення стандартів якості, відповідальне ставлення до навколишнього середовища та соціальну відповідальність. Україні, з урахуванням своїх унікальних викликів та можливостей, слід адаптувати кращі практики цих країн для стимулювання розвитку та зростання малого бізнесу в сучасних умовах.

Література

1. Капінос Г. І., Бабій І. В. Операційний менеджмент. Київ: Центр навчальної літератури, 2013.
2. Колісниченко П. Т. Стан і тенденції розвитку малого та середнього підприємництва в Україні. Економіка та суспільство. 2017. № 11.
3. Jakes, L. V., & Bur-rus, S. Operational Plan Small Business Owners Use to Sustain Business. Open Journal of Business and Management. 2022. Vol. 10. P. 2502-2552. <https://doi.org/10.4236/ojbm.2022.105126>
4. Гончарук Т. В. Зарубіжний досвід розвитку підприємницьких структур та можливості його використання в Україні. Ефективна Економіка. 2017. № 9.
5. Бутинця Ф. Ф. Світовий бізнес: Навчальний посібник. 2012.

6. Табінський В. А., Телятник В. М., Сімон А. П. Проблеми та перспективи розвитку малого бізнесу в Україні. Молодий вчений. 2017. № 3 (43).

References

1. Kapinos H. I., Babii I. V. *Operatsiyni menedzhment*. [Operational management]. Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury, 2013. [in Ukrainian].
2. Kolisnichenko P. T. "Stan i tendentsii rozvytku maloho ta serednoho pidpriemnytstva v Ukraini". ["The state and trends of the development of small and medium-sized enterprises in Ukraine"]. *Ekonomika ta suspilstvo* 11 (2017). [in Ukrainian].
3. Jakes L. V., Burrus, S. "Operational Plan Small Business Owners Use to Sustain Business". *Open Journal of Business and Management* 10 (2022): 2502-2552. <https://doi.org/10.4236/ojbm.2022.105126>
4. Honcharuk T.V. "Zarubizhnyi dosvid rozvytku pidpriemnytskykh struktur ta mozhlyvosti yoho vykorystannia v Ukraini". ["Foreign experience in the development of entrepreneurial structures and the possibility of its use in Ukraine"]. *Efektivna Ekonomika* 9 (2017). [in Ukrainian].
5. Butyntsia F.F. *Svitovyi biznes*. [World business], 2012. [in Ukrainian].
6. Tabinskyi V. A., Teliatnyk V. M., Simon A. P. "Problemy ta perspektyvy rozvytku maloho biznesu v Ukraini". *Molodyi vchenyi* 3 (43) (2017). [in Ukrainian].

COMPARATIVE ASSESSMENT OF METHODS OF MANAGING OPERATIONAL ACTIVITIES OF SMALL BUSINESSES: EXPERIENCE OF DIFFERENT COUNTRIES

Oleksandr Y. Preobrazhenskyi

postgraduate student

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
(Ukraine)

ORCID 0009-0005-6647-2697

Abstract. This article investigates the operational management practices of small businesses across various countries, including the United States, the United Kingdom, China, Germany, and the Scandinavian nations. It focuses on a comparative analysis aimed at identifying and juxtaposing the advantages and disadvantages of different management methods in relation to their cultural, economic, and social contexts. Using a mixed-methods approach, the study is based on qualitative and quantitative data from various international databases, as well as surveys and interviews with business owners. The research reveals significant differences in how operational activities are managed, driven by local economic policies, cultural traits, and market demands. This paper highlights the impact of technological advancements and globalization on operational strategies and emphasizes the importance of cultural adaptability and innovation in enhancing competitiveness. Key findings include distinct operational strategies adapted to local contexts and the crucial role of government support and technological integration in fostering a conducive business environment.

Keywords: small business, operational management, comparative analysis, cultural adaptability, technological integration, globalization, business strategies, economic impact, cross-cultural differences.

Стаття надійшла до редакції 05.05.2024